

OPPSUMMERING OG KOMMENTARER TIL INNKOMNE MERKNADER

Varsel om oppstart av planarbeid ble varslet 05.09.2022 med merknadsfrist 21.10.22. Varsel ble sendt til berørte parter; grunneiere, naboer, offentlige instanser og organisasjoner. I tillegg ble varselet annonsert i Tvedestrandposten 08.09.2022. Varsel om planarbeid ble også kunngjort på hjemmesidene til Tvedestrand kommune.

Det kom 8 merknader innen fristen, og én merknad fra Agder fylkeskommune etter fristen. Merknadene er i sin helhet vedlagt planforslaget i **Vedlegg 5**. Alle merknadene er kommentert og forsøkt innarbeidet i planforslaget.

Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (28.09.2022)	Planen berører ikke registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift.	Tas til etterretning.	
	Det bør arbeides for at masser egnet for bruk er tilgjengelig for videre utnyttelse.	Tiltaket medfører minimalt masseuttak da veien følger terrenget i størst mulig grad. Uttatte masser er utnyttet som fyllmasse ved anleggelse av veien.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Fiskeridirektoratet (28.09.2022)	Ingen merknader til planarbeidet.	Tas til etterretning.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	Statsforvalteren påpeker at de uttaler seg til saken som om tiltaket ikke er gjennomført, og dermed ikke tillegger dette vekt i uttalelsen. Videre gis det faglig råd til kommunen om å vurdere om det er hensiktsmessig å gå videre med planarbeidet.	Byggesaken er behandlet i Kommunal- og distriktsdepartementet som i sin vurdering anfører at saken løses ut fra eksisterende situasjon til beste for alle parter innenfor regelverket. Det er praksis for at man i etterhåndssøknader for tiltak som er ulovlig etablert/oppført, kan forholde seg til et tiltak	

		<p>som om det ikke er etablert/oppført.</p> <p>En planprosess skiller seg fra prosessene i en byggesak med tilhørende dispensasjoner. Det er ikke praksis for å ikke forholde seg til eksisterende situasjon i et planforslag.</p> <p>En potensiell reetablering vil også medføre konsekvenser som bør tillegges noe vekt. Liaveien er et ulovlig tiltak, selv om det på utbyggingstidspunktet forelå tillatelse fra kommunen. Dette gjør denne saken særskilt og vil ikke skape presedens.</p> <p>I planforslaget betraktes Liaveien som en ikke-kjørbar turvei. Med det menes det at veien er etablert og man kan ferdes på den, men den er ikke søkt og godkjent som kjørevei og kan derfor ikke kjøres på. Planforslaget dreier seg dermed i all hovedsak kun om å regulere Liaveien til kjørevei, og dermed i fremtiden gjøre veien kjørbær.</p>	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	Veien som planlegges ligger i sin helhet innenfor strandsonen og omfattes dermed av byggeforbudet i Pbl. §1-8. I 100-metersbeltet mot sjøen og mot vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.	<p>Liaveien ligger ikke i sin helhet innenfor strandsonens 100-metersbelte.</p> <p>Planforslaget regulerer den allerede etablerte veien Liaveien, til kjørevei. Ca. 38 meter er nyetablert i 100-metersbeltet i strandsonen, resterende deler innenfor 100-metersbeltet er oppgradering av en tidligere traktorvei.</p>	

		<p>Inngrepene som mindre skjæringer, fyllinger og felling av trær ved etableringen av ny kjørevei er allerede utført og kan ikke reverseres fullstendig. Inngrepene er gjort så skånsomt som mulig for å ivareta landskap, terreng, vegetasjon og naturverdier som for eksempel vannmiljøet Hanthobekken og myren på Hantho.</p> <p>Planforslaget tilrettelegger for et allment friluftsliv og tilgjengeliggjør området i mye større grad enn hva som var tilfellet historisk sett. Historisk har man måttet gå gjennom private gårdsrom og krysse beitemark for å ankomme den tidligere traktorveien og friluftsområdet.</p> <p>Liaveien er også foreslått stengt for motoriserte kjøretøy av miljøhensyn som støy og forurensning. Dette for å sikre ekstra vern i strandsonen og bygge opp under Liaveien som en god turvei og friluftsområdet som et flott naturmiljø. Kjøreforbudet anses også som positivt for å ivareta dyre- og fugleliv i området.</p>	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	Hvorvidt tiltaket vil gi fjernvirkning fremstår uklart, men oversendte bilder viser at nærvirkning som følge av planlagte tiltak, til dels er relativt stor ved at landskapsinntrykket endres fra en enkel kjerrevei / sti med mosegrodde steiner tett på, til en gruset vei der sideareal er rydda.	<p>Fjernvirkning er svært begrenset grunnet tett vegetasjon. Fra Kvastadkilen (sjøen) er Liaveien svært lite synlig. Synligheten er tilsvarende den opprinnelige traktorveien.</p> <p>Nærvirkning er som i beskrivelse fra Statsforvalteren. Veien er lagt så skånsomt som</p>	

		<p>mulig i terrenget innenfor rammene til ønsket veistandard. Verdiene og sjarmen med den tidligere enkle kjerreveien/stien med mosegrodde steiner er tapt og vil ikke kunne reetableres fullstendig.</p>	
<p>Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)</p>	<p>Myrområder er endret til vei eller beiteområde, og et sted synes det som at en liten bekk er lagt i rør under ny vei. Det bør ikke planlegges for inngrep i myrer med mindre samfunnsnyttene av et tiltak er vurdert å være stor og det ikke finnes gode alternativer.</p>	<p>Myrområdet utenfor planområdet er allerede drenert og under opparbeidelse til beiteområde. Dette er en prosess som ikke har noe med etableringen av Liaveien å gjøre. Denne prosessen foregår parallelt, men uavhengig.</p> <p>Veien er lagt helt i utkanten(randsonen) av myrområdet i et område som tidligere ble benyttet som kjøretrase for traktor.</p> <p>Veien krysser Hanthobekken der det allerede var anlagt et krysningspunkt for traktor. Andre steder er mindre flombekker lagt i rør for å forhindre utrensning veien ved kraftig nedbør.</p>	
<p>Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)</p>	<p>Hantho og Vålevann er klassifisert som et svært viktig friluftsområde. Endringer i landskapsinntrykk vil kunne påvirke opplevelseskvaliteter med tanke på friluftsliv.</p>	<p>Tiltaket bedrer tilgjengeligheten til friluftsområdet for flere brukergrupper. Liaveien er for mange en ny og god turvei som opplever økt friluftaktivitet etter etableringen. Spesielt for turgåere som benytter veien underveis til Vålevann og for hesteridning.</p> <p>Området har flere tilstøtende boliger, fritidsboliger, landbruksarealer som gjør at området oppleves som berørt. Området er dermed ikke et yndet mål</p>	

		for friluftsopplevelser på grunn av uberørt natur og villmark, men på grunn av andre kvaliteter som nærheten til sjøen, flotte turstier, små attraktive innsjøer og generell nærhet til der hvor folk bor og oppholder seg.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	Når det gjelder naturmangfold kan det synes som at det aktuelle området ikke er kartlagt for naturtyper. Alle tiltak skal jamfør krav i naturmangfoldlovens §7 vurderes opp mot prinsippene i §§8-12 i samme lov.	Samlet sett vurderes det at tiltaket ikke er omfattende eller i stor grad berører naturmangfoldet. Etter vurderingene som er gjort i planbeskrivelsen så vurderes kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold i planområdet som tilfredsstillende.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	Deler av planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred – utløpsområde. Relevante fareforhold må utredes og det må om nødvendig stilles krav til sikringstiltak	Det ikke er noen generelle nasjonale krav for sikkerhet mot skred for en så liten privat vei med svært begrenset trafikkmengde (ÅDT). Kommunen har ikke videre definert noe sikkerhetskrav for å sikre Liaveien mot snøskred. På grunn av Liaveiens begrensede omfang så er det ikke funnet behov for å definere det. Langs en vei legges det ikke opp til varig opphold, og det kan normalt tillates «en del skred per år» uten at det har særlige konsekvenser. Veien vil ikke påføres store skader ved snøskred. Trafikken vil være begrenset i perioder med mye snø. Risiko for snøskred er vurdert som liten på grunn av en tett og veletablert vegetasjonsskjerm i Kvastadlia. I tillegg ventes svært beskjedne	

		snømengder i Tvedestrand kommune så lavt over havet.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	For planlagt tiltak er det relevant å vurdere og redegjøre for Klima- og energiplanlegging, jf. pbl § 3-1 første ledd bokstav g)	Klima og energi er redegjort kort i planen. Det er ikke forventet at tiltaket vil medføre økt klimautslipp eller økt energiforbruk, fordi det ikke planlegges ytterligere utbygginger i området. Dagens trafikk til fritidsboliger i Kvastadlia flyttes fra småbåt i sjø til personbiler på land, et mer energieffektivt fremkomstmiddel med mindre klimautslipp.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	For planlagt tiltak er det relevant å vurdere redegjørelse av folkehelse, jf. lov om folkehelsearbeid §4.	Fysisk aktivitet er et av de nødvendige tiltakene som ifølge folkehelseloven kan fremme befolkningens helse og trivsel. I planen vurderes det at tiltaket ikke vil medføre en ytterligere privatisering av friluftsområder, men heller gi økt tilgjengelighet, også for personer med nedsatt bevegelighet eller orienteringsevne.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	For planlagt tiltak er det relevant å vurdere estetisk utforming/landskapsestetikk, jf. Pbl. §1-1 femte ledd	Det er stilt en rekke krav til teknikker og driftsmetoder for å unngå negative konsekvenser for naturområdene og naturmangfoldet både innenfor og i nærheten av planområdet. Veiarbeidet er utført så skånsomt som mulig. Inngrep og tiltak er begrenset til kun det som er nødvendig for å opparbeide Liaveien med veistandard tilsvarende veiklasse 7 – traktorvei.	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	For planlagt tiltak er det relevant å vurdere risiko- og sårbarhetsanalyse. Resultatet fra analysen skal innarbeides i	Risiko- og sårbarhetsanalyse er gjennomført og resultatene er	

	plan og bestemmelser, jf. pbl. §4-3. Klimaendringer/klimatilpasning skal belyses i ROS-analysen.	innarbeidet i planforslaget, se Vedlegg 10 .	
Statsforvalteren i Agder (05.10.2022)	For planlagt tiltak er det relevant å vurdere forholdet til Vannforskriften § 12.	Det anses ikke at tiltaket er av en slik art at miljøtilstanden i de begrensede vannforekomstene i planområdet vil forringes. Det vurderes derfor ikke at tiltaket krever bruk av vannforskriftens §12.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
States vegvesen (14.10.2022)	<p>Statens vegvesen påpeker at eventuelle utbedringer av krysset Hanthoveien-FV410 må avklares med Agder fylkeskommune.</p> <p>Videre påpekes det at det må tenkes på trafiksikkerhet for syklende og gående.</p> <p>Bør unngå rygging ut på kjøreveien fra parkeringsplasser.</p>	<p>Siktforhold er akseptable i krysset og siktsoner er inntegnet i plankartet. Det er ikke planlagt tiltak som omfatter fylkesveien.</p> <p>Motorisert ferdsel vil begrenses ved at veien stenges med bom. Kun de som har rettighet vil kunne passere. Hastighet på veien begrenses til 20km/t slik at kjøring foregår i trygge former for alle medtrafikanter, også gående og syklende. Brukere av veien vil kjenne forholdene og traseen godt, noe som i seg selv reduserer risiko for uhell/ulykker. Trafiksikkerhet for syklende og gående vurderes dermed å være tilfredsstillende.</p> <p>Det er ikke ønskelig å anlegge store samlede parkeringsplasser, dette vil medføre store terrenginngrep i uberørte områder utenfor traséen til den tidligere traktorveien. På grunn av liten trafikk og lav hastighet vurderes ikke rygging ut på kjøreveien å utgjøre en uakseptabel risiko.</p>	

Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Agder Energi Nett AS (17.10.2022)	Planforslaget må ta hensyn til anlagt høyspentanlegg og lavspenitanlegg i området.	Planforslaget innebærer ikke endringer av noe eksisterende ledningsanlegg. Høyspentanlegget innarbeides i planforslaget ved å tegne inn en ny faresone i plankartet med avstand 30 meter til hver side for luftlinjen. Det utarbeides også bestemmelser i henhold til merknader fra Agder energi nett AS. Lavspenitanlegget er nedgravd og det innarbeides dermed ikke i planen med faresone eller tilhørende bestemmelser. Dette anlegget ligger kun i den delen av veien hvor det allerede var traktorvei fra før.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Kystverket (17.10.2022)	Har ingen merknader til igangsetting av planarbeidet.	Tas til etterretning.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Norges vassdrags- og energidirektorat – NVE (18.10.2022)	Reguleringsplanen må ivareta nasjonale og vesentlig regionale interesser knyttet til sikkerhet mot flom, erosjon, skred og overvann.	ROS-analysen omfatter skred og ras. Her er avbøtende tiltak innarbeidet i planforslaget. Sikkerhet mot andre naturfarer i planområdet vurderes å være tilfredsstillende ivaretatt.	
Norges vassdrags- og energidirektorat – NVE (18.10.2022)	Reguleringsplanen må ivareta nasjonale og vesentlig regionale interesser knyttet til allmenne	Tiltaket anses ikke å være av en slik art at det er sannsynlig at miljøtilstanden i de	

	interesser i vassdrag og grunnvann	begrensede vannforekomstene i planområdet vil forringes.	
Norges vassdrags- og energidirektorat – NVE (18.10.2022)	Reguleringsplanen må ivareta nasjonale og vesentlig regionale interesser knyttet til anlegg for energiproduksjon og fremføring av elektrisk kraft.	Planforslaget påvirker ikke anlegg for energiproduksjon og fremføring av elektrisk kraft.	
Norges vassdrags- og energidirektorat – NVE (18.10.2022)	Reguleringsplanen må vise hvordan overvann skal behandles både i kart og bestemmelser.	Overvannet og bekker ledes i grøfter og i rør under veien i nødvendig grad. Veien fremstår som godt beskyttet mot overvann og utvasking fra flombekker. Bestemmelsene gir åpning for ytterligere grep i tillegg til de som allerede er gjort hvis overvannshåndteringen må forbedres.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen
Østre Agder Brannvesen (20.10.2022)	Dersom det planlegges at brannvesenet skal ha tilgang til eiendommene i Kvastadlia ved en eventuell brann må følgende utformingskrav legges til grunn: <ul style="list-style-type: none"> - Lastebil (L) i henhold til håndbok N100 - Kjørebredde 4 meter - Stigning maks 1:8 - Fri kjørehøyde 4 meter - Svingradius ytterkant vei 12 meter - Akseltrykk 10 tonn - Boggitykk 16 tonn 	Liaveien tilfredsstillende ikke kravene slik den er bygget. Brannvesenet kan dermed ikke sies å ha tilfredsstillende tilgang til eiendommene. Likevel er tilgangen til eiendommene vesentlig forbedret sammenliknet med historisk situasjon. Sikkerhet ved brann er dermed minst like god som før eller bedre. For å tilfredsstillende kravene kreves ytterligere inngrep som ikke anses formålstjenlig. Det vil medføre voldsomme terrenginngrep og store kostnader.	
Berørt part	Oppsummering av merknad	Kommentar fra plankonsulent/ forslagsstiller	Kommentar fra kommunen

<p>Agder fylkeskommune (24.10.2022)</p>	<p>Fylkeskommunen stiller spørsmål ved om tiltaket veier opp for hensynet til landskap, naturmangfold, friluftsliv og kulturmiljø og at konsekvensene av tiltaket utredes godt.</p>	<p>Konsekvenser for strandsonen og friluftsliv er viktige områder som er vektlagt og utredet i planbeskrivelsen. Konsekvensene av å regulere Liaveien til kjørevei er utredet. Hensynet til landskap, naturmangfold, friluftsliv og kulturmiljø vurderes å ikke bli vesentlig tilsidesatt.</p>	
<p>Agder fylkeskommune (24.10.2022)</p>	<p>Stiller spørsmål om tiltaket veier opp for hensiktsmessig og nødvendig arealbruk.</p>	<p>Ca. 780 meter av Liaveien følger tidligere trase for traktorvei, på denne delen er ikke arealbruken vesentlig endret. Aust-Agder Jordskifterett har vurdert at det foreligger grunn til jordskifteavgjørelse slik at fritidsboliger og skogseiendommene får en mer tjenlig tilgang. Tvedestrand kommune har tidligere gitt dispensasjon for tiltaket og det vurderes derfor at kommunen deler jordskifterettens vurdering.</p>	
<p>Agder fylkeskommune (24.10.2022)</p>	<p>Anbefaler ikke å gå videre med planarbeidet ettersom etter deres vurdering vil gå på stor bekostning av blant annet natur, klima- og miljø, og vannmiljøet.</p>	<p>Byggesaken er behandlet i Kommunal- og distriktsdepartementet som i sin vurdering anfører at saken løses ut fra eksisterende situasjon til beste for alle parter innenfor regelverket.</p> <p>Man vurderer det som mest hensiktsmessig å detaljregulere Liaveien for å finne en slik løsning innenfor regelverket. Spesielt hvis man skal sikre bred medvirkning og tilstrekkelig hensyn til natur, klima- og miljø, og vannmiljøet.</p>	
<p>Agder fylkeskommune (24.10.2022)</p>	<p>Dersom det er tiltenkt tiltak som kan påvirke fylkesveien, må dette utredes godt og</p>	<p>Det er ikke planlagt tiltak som påvirker fylkesveien.</p>	

	<p>fylkeskommunen kan kontaktes for dialog.</p> <p>Ber om at det markeres siktsoner i plankartet.</p>	<p>Siktsoner for fylkesveien er markert i plankartet.</p>	
<p>Agder fylkeskommune (24.10.2022)</p>	<p>Utredning av naturverdier må ta for seg viktige aspekter med tanke på vannmiljø og vannlevende organismer. Påvirkning av vannkvalitet er et viktig miljømessig hensyn.</p>	<p>Det anses ikke at tiltaket er av en slik art at det er sannsynlig at miljøtilstanden i de begrensede vannforekomstene i planområdet vil forringes, men dette forsikres ytterligere gjennom foreslåtte reguleringsbestemmelser. Det vurderes derfor ikke at tiltaket krever bruk av vannforskriftens §12.</p>	